YEREL ÖLÇEKLİ PARKLAR

İSTANBUL PLANLAMA AJANSI
İPA DERS-ŞEHİR OKULU TASARIM
2024

Haluk İpek
Marmara Üniversitesi
Endüstriyel Tasarım

ÇIKIŞ NOKTASI

Proje sürecinin başlangıç sorusu gündelik yaşamımdaki şehir içi hareketlerimi değerlendirmem ile ortaya çıktı.

İstanbullular şehirden kaçmak için çok az alternatife sahipler. Sahiller ve oldukça az sayıdaki parklar bunu sağlayan önemli alanlar. Projenin sürecinde İstanbulluların bu alanlara ulaşmak için katettikleri mesafeler ve mahalle ölçeğindeki yeşil alanlar irdelenmiştir.

Projede İstanbulluların yerel parklarla olan etkileşimindeki bazı problemler tespit edilmiştir. Bu problemlere yönelik uygulanabilecek çeşitli proje örnekleri sunulmuştur. Projenin ana hedefi, şehir içerisinde oldukça kritik bir orana sahip yerel yeşil alanların niteliğinin ve kentliler tarafından kullanılırlığının arttırılmsıdır. Bu durumla birlikte İstanbulluların bu amaçla gerçekleştirdiği hareketlilikler de ele alınmıştır.

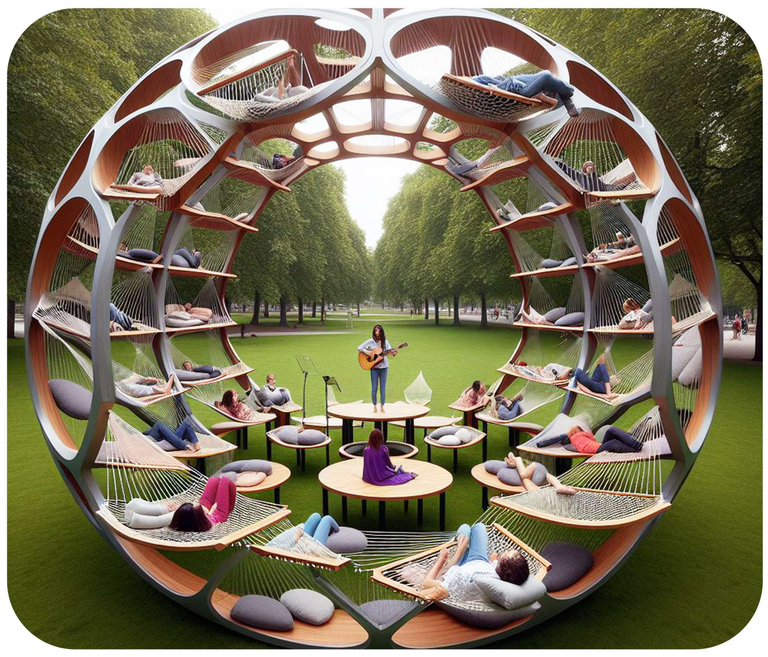

SORU

Şehirdeki insanlar neden sosyalleşmek veya keyifli vakit geçirmek için uzun mesafeler katediyor? Neden insanlar parklara, erişilebilir sahillere, nitelikli eğlence alanlarına kendi yaşadıkları çevrede ulaşamıyor?

Mahalle ölçeğindeki parklar hakkında saptanan bazı problemler şunlardır.

- Farklı koşullara uygun dinamik alanların bulunmaması
- Çalışma masası, piknik masası, gölge alanları, gösteri platformları gibi ürünlerin eksikliği
- Peyzaj düzenlemelerinin yetersiz ve davetkar olmaması. Gölge ve çim alanlarının azlığı.
- Parklarda 20-30 yaş aralığındaki profile yönelik etkileşimlerin yer almaması.
- Topluluk kültürünün zayıflığı ve yeşil alan kullanımının güncel şehir hayatı ile zayıf ilişkisi

Mevcut Durum

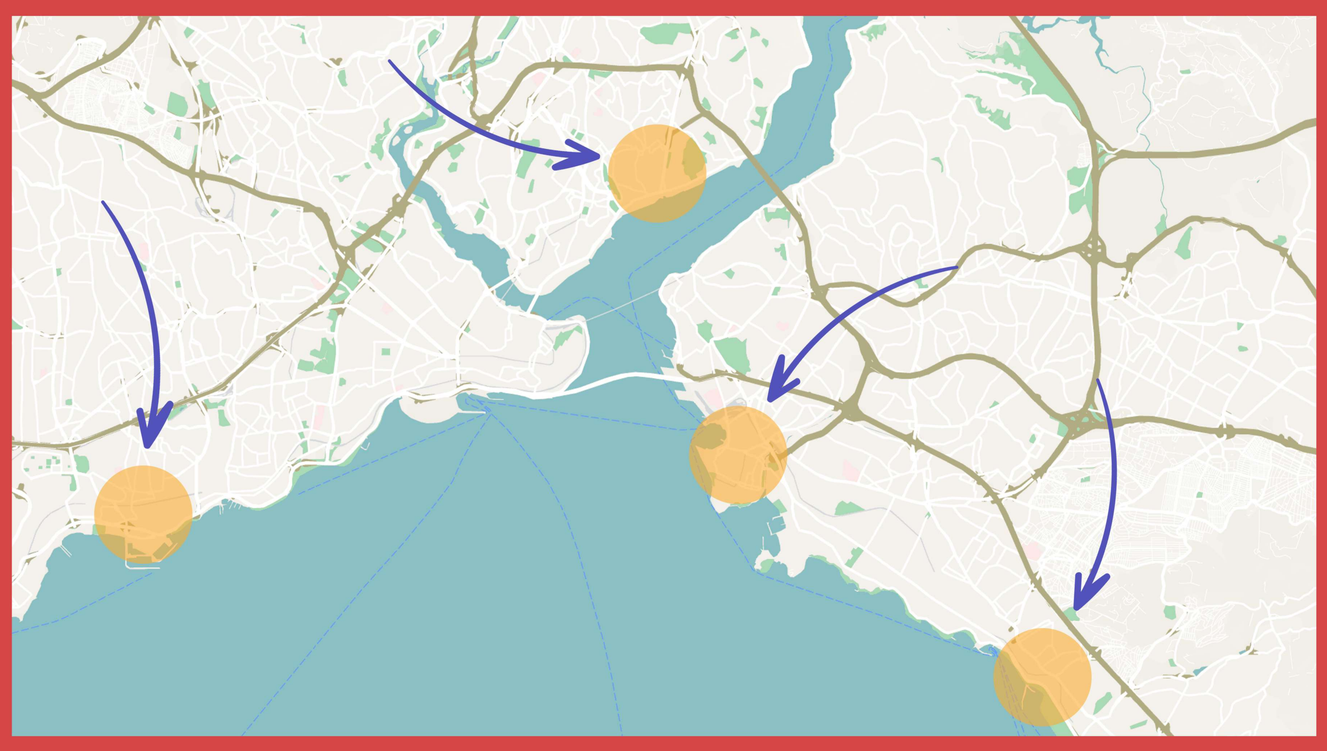

Güncel durumda İstanbul'da yaşayan insanlar; keyifli vakit geçirmek, arkadaşlarıyla buluşmak, kent hayatından kaçmak için uzun mesafeler katediyor. Kadıköy, Beşiktaş, Maltepe gibi merkezler yeşil alanları ve sosyal mekan varlıkları ile büyük cazibe merkezileri halindeler. Bu bölgeler toplu taşıma ağları ve özel araçlar ile farklı bölgelerden de insanların ziyaret ettiği büyük alanlar.

Hedeflenen Senaryo

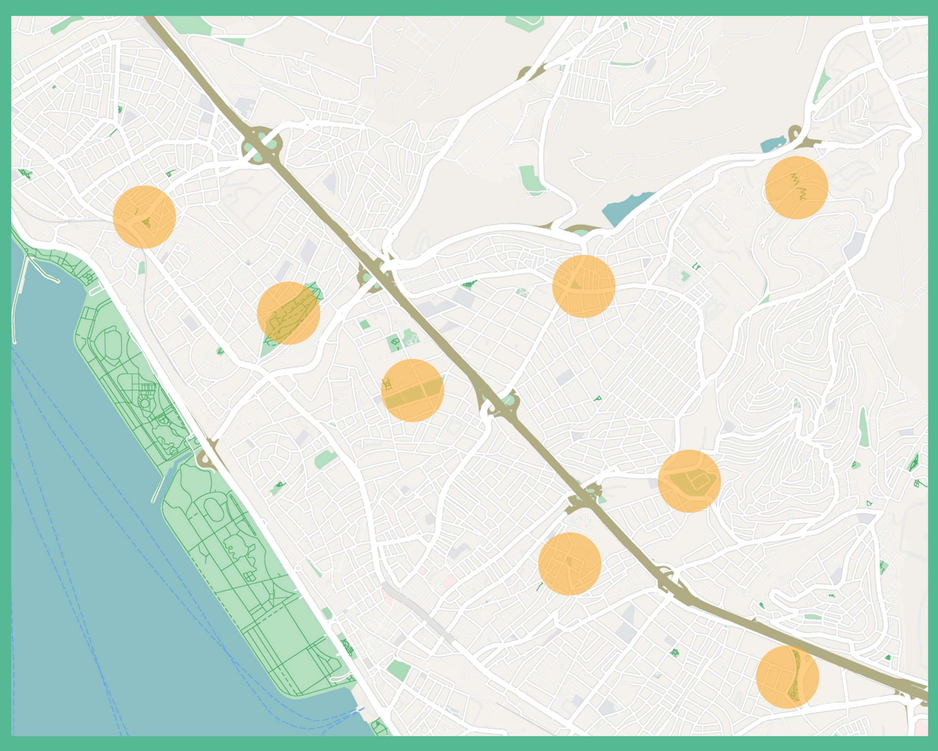

Hedeflenen senaryoda insanların güncel durumdaki hareketlerini mahalle ölçeğinde gerçekleştirmelerini sağlayan örnek alanlar gösterilmiştir. Mahalle ölçeğindeki yeşil alan ve kentsel kaçış noktalarında gerçekleştirilecek iyileştirmeler ve nitelik artışları ile mevcut durumdaki kitlesel hareketi önlemek ve bahsedilen kavramlara erişimin daha küçük ölçekte sağlanması hedeflenmiştir.

Örnek Projeler

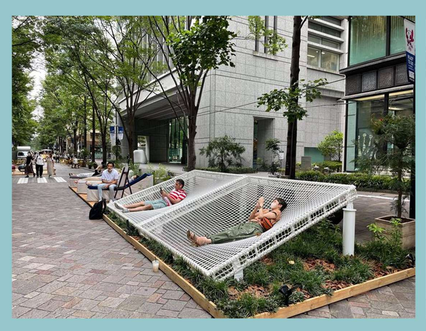

Mahalle ölçekli parklarda saptanan problemlere yönelik gerçekleştirilebilecek bazı uygulanmış projeler yukarıda verilmiştir. Bu projeler bulundukları alanda oturma, çalışma, toplanma ve gösteri gibi temel işlevleri yerine getirebilecek niteliktedirler. Aynı zamanda oyunlaştırma içeren oturma ve tırmanma elemanı örnekleri bulunmaktadır.

Bu ve benzer projeler yerel ölçekli parklarda gerçekleştirilmek istenen nitelik ve cazibe artışını sağlamayı hedefler. Yenilikçi ve dinamik alanlar parkın farklı durum ve zamanlar için de aktif olarak kullanılmasını sağlar.